

в освіті : зб. наук. праць. – Херсон, 2013. – Вип. 15. – С.30 – 38.

1. Драхлер А.Б. К вопросу о презентациях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.it-n.ru>.

2. Жалдак М.І. Яким бути шкільному курсу "Основи інформатики" / М.І.Жалдак // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 1998. – №1. – С. 3 – 8.

3. Завгородній П.О. Пріоритетні напрями формування компетентності майбутнього вчителя музики засобами музично-комп'ютерних технологій / П.О. Завгородній // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2012. – №7 (25). – С.233 – 239.

4. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава. Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf.

5. Красюк Ю.М. Умови та етапи впровадження нових інформаційних технологій у процес навчання інформатики у вищих навчальних закладах / Ю.М. Красюк // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. праць. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2001. – Вип. 3. – С.187 – 195.

6. Лапінський В.В. Навчальне середовище нового покоління та його складові // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Серія №2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. – № 6 (13). – С. 26-32.

7. Лапінський В.В. Багатомодальність навчальних впливів та її реалізація засобами мультимедіа /

В.В. Лапінський // Зміст і технології шкільної освіти: Мат. звітної конф. Інст. педагогіки АПН України. – К.: Пед. думка, 2000. – С. 83-85.

8. Лапінський В.В., Регейло І. Ю. Психолого-педагогічна і дидактична проблематика активного навчання у сучасному навчальному середовищі / В.В. Лапінський, І. Ю. Регейло // Вища освіта України №3 (46). – Тематичний випуск "Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології". – Т.3. – К. : Вища освіта України, 2012. – С.595 - 605.

9. Накази Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України" від 17 червня 2008 р. № 537 та "Про використання навчальної літератури у загальноосвітніх навчальних закладах" від 2 серпня 2012 р. № 882 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

10. Регейло І.Ю. Підготовка майбутніх учителів музики до впровадження нових інформаційних технологій навчання / І.Ю.Регейло // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць. – Вінниця, 2002. – С. 68–73.

11. Самчинська Я.Б., Вінник М.О. Просування й розповсюдження педагогічного програмного забезпечення на ринку України / Я.Б. Самчинська, М.О. Вінник // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. праць. – Вип. 15. – Херсон: ХДУ, 2013. – С. 210 – 220.

Подано до редакції 05.04.13

УДК: 378.56+34.2

Е. В. Стрига

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДА CASE-STUDY У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Стаття присвячена визначенню особливостей використання методу case-study у навчанні англійської мови студентів немовних спеціальностей, його ролі у подальшому вдосконаленні їхньої комунікативної компетенції (лінгвістичної та соціокультурної).

Ключові слова: кейс-метод, студенти немовних спеціальностей, комунікативна компетенція.

Постановка проблеми. В умовах сучасності стратегія розвитку освіти визначається насамперед глобальними соціально-економічними факторами і загальносвітовими тенденціями, найважливішими серед яких є зростаюча глобалізація, нерівномірність соціально-економічного розвитку країн, складна екологічна ситуація у світі та країні, несприятливі зміни демографічної ситуації, активне застосування нових інформаційних технологій, духовна криза суспільства, зумовлений стрімким розвитком науково-технічного прогресу і деформаціями традиційних культур суспільства, його моральних засад та духовних цінностей.

Підписання Болонської декларації – це відображення планетарних тенденцій інтеграції та глобалізації, сти-

рання економічних, соціальних, культурних кордонів, розвиток міжнародного розподілу праці на нових принципах підтримки державами конкурентоспроможності, соціальної мобільності. У таких умовах проблема підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей також набуває своєї актуальності, оскільки це надає новий імпульс для модернізації вищої професійної освіти, відкриває можливість для набагато більшої участі українських студентів і викладачів в академічних обмінах з університетами європейських країн, створення національної системи ступеневої освіти як відображення загальносвітового процесу.

Для того, щоб підготувати спеціалістів, які здатні бути ефективними, використання одних традиційних

методів навчання недостатньо. Потрібне гнучке інформаційно-освітнє середовище, в якому поряд із традиційним підходом до викладання іноземних мов спостерігається підвищення інтересу до нових освітніх моделей, педагогічним інноваціям, технологій і методів. Одним із них є спосіб організації навчання, що отримав назву Case Study – метод аналізу ситуацій.

Аналіз останніх публікацій показав, що вирішення навчальних ситуацій або кейс-метод зародився на початку ХХ-го сторіччя в Гарвардській школі бізнесу. В англійській термінології *case* – це опис реальної ситуації або *true life* [2; 3]. Кейс будується на подіях, які відбулися в реальності та пропонуються авторами для провокування дискусії, пробудження студентів до обговорення і аналізу та прийняття рішень у навчальній аудиторії. Кейс-метод дозволяє в умовах навчання створити ролеву систему, де студенти можуть зайняти певні соціально-професійні позиції. Зразок штучно створеної навчальної ситуації представляється ефективним засобом формування професійного менталітету в майбутніх учителів [4].

Мета статті полягає у визначенні особливостей використання методу case-study у навчанні англійської мови студентів немовних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Схему кейсу можна звести до тренінгу по закріпленню знань, умінь та навичок поведінки в певних ситуаціях. Такі ситуації повинні бути наочними та детальними. Навчальні кейси максимально відображають ситуації професійної діяльності. Не дивлячись на штучне середовище ситуацій, їх проблема чи сюжет набувають характер практичності, тобто такі, які є в реальній професійній діяльності. Кейс виступає засобом отримання нового знання про ситуацію та поведінку в ній [2; 3].

Підтримуємо думку вчених О. Смоляниної та Ю. Сурмина щодо переваг добре підготовлених кейсів: вони дозволяють зацікавити студентів у вивченні конкретного предмета; сприяють активному засвоєнню знань із підбору та аналізу інформації; вони сприяють розвитку *аналітичних навичок* (відрізнити отримані дані інформації, виділяти суттєву і несуттєву інформацію, презентувати її); *практичних навичок* (використовувати на практиці теоретичні знання про методу та принципи), творчих та комунікативних навичок; *творчих навичок* (знаходити альтернативні рішення, до яких важко прийти логічним шляхом); *комунікативних навичок* (упевнено вести дискусію, переконувати довколишніх, об'єднуватись у групи, захищати власний погляд, парировати опонентам, коротко та переконливо звітувати); *соціальних навичок* (оцінювати поведінку людей, етично поводитися при обговоренні чи аргументації іншої думки, коректно відстоювати певні позиції); *рефлексивних навичок* (постійний самоаналіз власних дій під час спілкування, критичне ставлення до результатів своїх дій) [2;3].

Отже, педагогічний потенціал навчальних ситуацій або кейсів дуже вагомий під час формування професійного менталітету майбутніх учителів, тому що:

відбувається постійна взаємодія між педагогами і студентами, проводиться підбір форм поведінки, виникає мотивація власних дій, аргументація вибору професійних та моральних норм, правил етичного спілкування, заняття характеризуються емоційною забарвленістю, створенням атмосфери співпраці і конкуренції одночасно, подоланням конфліктів тощо.

Case Study – це специфічний метод навчання, який застосовується для вирішення освітніх завдань. Згадана вище Гарвардська Школа Бізнесу визначає метод кейсів як метод навчання, при якому студенти та викладачі беруть активну участь у безпосередньому обговоренні ділових ситуацій або завдань. Таким чином, суть цього методу полягає в осмисленні, критичному аналізі та вирішенні конкретних проблем або випадків (cases). Кейс - це опис ситуації, яка мала місце в тій чи тій практиці і містить в собі деяку проблему, що вимагає вирішення. Це свого роду інструмент, за допомогою якого в навчальну аудиторію привноситься частина реального життя, практична ситуація, яку належить обговорити, та надати обґрунтоване рішення. Кейси зазвичай підготовлені у письмовій формі і складені, виходячи з досвіду реальних людей. Завдяки високій концентрації ролей в кейсах, така технологія близька до ігрових методів і проблемного навчання.

Так, класифікація кейсів може бути представлена:

- *за структурою*

1) (структуровані кейси (highly structured case) - коротке і точне виклад ситуації з конкретними цифрами і даними;

2) неструктуровані кейси (unstructured cases). Вони являють собою матеріал з великою кількістю даних і призначені для оцінки стилю і швидкості мислення, вміння відокремити головне від другорядного і навичок роботи в певній галузі;

3) кейси, що мають характер першого відкриття (ground breaking cases) можуть бути як дуже короткі, так і довгі. Спостереження за рішенням такого кейса дає можливість побачити, чи здатна людина мислити нестандартно, скільки креативних ідей він може видати за відведений час. Якщо проходить групове рішення, то чи може він підхопити чужу думку, розвинути її і використовувати на практиці.

- *за розміром*

1) повні кейси (в середньому 20-25 сторінок) призначені для командної роботи протягом декількох днів і зазвичай мають на увазі командний виступ;

2) стислі кейси (3-5 сторінок) призначені для розбору безпосередньо на занятті і мають на увазі загальну дискусію;

3) міні-кейси (1-2 сторінки), як і стислі кейси, призначені для розбору в класі і часто використовуються в якості ілюстрації до теорії, що викладається на занятті.

Відмінними рисами кейс-методу є: опис реальної проблемної ситуації; альтернативність вирішення проблемної ситуації; єдина мета і колективна робота з вироблення рішення; функціонування системи групо-

вого оцінювання прийнятих рішень; емоційне напруження студентів.

Застосування кейс-методу на заняттях з англійської мови в професійному середовищі переслідує дві взаємодоповнюючі цілі, а саме: подальше вдосконалення комунікативної компетенції (лінгвістичної та соціокультурної) і формування професійних якостей студентів. Знайомство з кейсом (читання професійно спрямованого тексту, в якому сформульоване завдання за фахом, в оригіналі або з невеликими скороченнями і незначною адаптацією, і подальший переказ), самостійний пошук рішення (внутрішня монологічне мовлення англійською мовою), процес аналізу ситуації під час заняття (монологічне і діалогічне мовлення, підготовлена і спонтанна, також англійською мовою) – все це приклади комунікативних завдань [1].

Аудиторне спілкування, пов'язане з роботою над кейсом, якому притаманні суперечка, дискусія, аргументація, опис, порівняння, переконання та інші мовні акти, тренує навичку вироблення правильної стратегії мовної поведінки, дотримання норм і правил англомовного спілкування. Коментарі студентів щодо змісту кейсу оцінюються викладачем за наступними навичками: аналітичні, управлінські, навички прийняття рішення, навички міжособистісного спілкування, творчий підхід, навички усного та письмового спілкування англійською мовою (лексико-граматичний аспект). Тому метод кейсів включає одночасно і особливий вид навчального матеріалу і особливі способи його використання в навчальній практиці англійської мови [1].

Іншомовна мовна діяльність здійснюється в наступній послідовності: обговорення отриманої інформації, що міститься в кейсі, виділення найбільш важливої інформації; обмін думками і складання плану роботи над проблемою; робота над проблемою (дискусія); вироблення рішення проблеми; дискусія для прийняття остаточного рішення; підготовка доповіді; аргументована коротка доповідь [1].

Так, наведемо схему кейсу «*День із життя звичайної родини*».

Скласти меню на 1 день (сніданок, обід, вечеря).

1. Обговорити список продуктів, які треба купити для приготування страв (із зазначенням кількості продуктів і місця, де це можна зробити).

2. Приготувати святкову страву, щоб відзначити особлива подія в родині. Вказати інгредієнти і спосіб приготування.

3. Вилікувати 2 хворих членів сім'ї народними засобами. При цьому пацієнт повинен вказати симптоми: розлад шлунка; застуда нудота і запаморочення; садно на коліні; зібрати дитину на відпочинок

4. У табір на море

5. У туристичну поїздку по Англії.

One Day in the Life of an Average Family.

1. Decide on the menu for a day including breakfast, dinner and supper.

2. Discuss the shopping list for food you need to buy

for the menu (what you need, how much and where you can buy it).

3. Cook a special dish for a special occasion in your family (your own choice of the dish and occasion). Give the ingredients and explain how to cook it.

4. Cure 2 sick members of your family using herbal remedies only. The patient has to tell about the symptoms.

- Diarrhea
- Cold or flu
- Nausea and dizziness

• Scratch on the knee

5. Pack your child's things to go on holidays.

• To the camp at the seaside

• On the tour around Britain

A Useful Language Bank for Communication

Asking for opinion.

What's your opinion on...?

How do you feel about...?

What do you think about...?

What's your view on...?

Expressing opinion.

My point of view is that...

Well, as far as I'm concerned...

Well, if you ask me...

It seems\ appears to me that...

I think\ believe...\ must...\

In my opinion\ view...

To me...\ may\ might

From my point of view...

To my mind/ way of thinking...

As far as I am concerned...

I am totally against...

I (do not) agree that \ with...

I (completely) agree \ disagree that \ with...

Making Suggestions.

If I were ... I would...

Perhaps they should...

Why don't we/ they...

How/ what about...?

A good idea would be...

If they..., then...

They can/ should...

I think we/ you should...

You could always...

Let's...

Have you thought about...

It would be a great idea to...

We can/ could...

A useful suggestion would be to...

It would help/ It would be a good idea if...

The situation would be improved if/ by...

Another way to... is / would be to...

Agreeing.

I think you are right...

That's true...

I quite agree with you...

You're right.

I couldn't agree more.

That's a great / good/ fantastic idea.
Sure, why not.

That sounds interesting / great.

Disagreeing.

I'm not sure I agree with you.

That's true, but...

Do you really think so?

I'm afraid I can't agree with you.

No, I really can't agree with you.

I don't really feel like it.

That sounds boring.

Presenting results and consequences.

This would .../ In this way...; you /it /etc would....

By doing this, you/we/ etc, would...

The effect / consequence / result of... would be...

Consequently,...

As a result,....

Висновки. Використання методу Case-study на заняттях з англійської мови дозволяє вирішувати завдання розвитку творчого та критичного мислення студентів, умінь самостійно конструювати свої знання й застосовувати їх для вирішення пізнавальних і практичних завдань, орієнтуватися в інформаційному просторі, аналізувати і актуалізувати отриману інформацію, оскільки в різні моменти пізнавальної, експериментальної, прикладної, творчої діяльності студенти використовують сукупність всіх перерахованих інтелектуальних навичок і вмінь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агафонова Е. А. К вопросу о применении метода Case-study и использовании Интернет-ресурсов как активных методов обучения иностранному языку в техническом вузе [Текст] / Е. А. Агафонова // Молодой ученый. — 2011. — №6. — Т.2. — С. 114-116.

2. Ситуационный анализ, или анатомия кейс-метода / [под ред. д-ра социологических наук, профессора Ю. П. Сурмина]. — К. : Центр инноваций и развития, 2002. — 286 с.

3. Смолянинова О.Г. Дидактические возможности

метода case – study в обучении студентов [Электронный ресурс] / Ольга Георгиевна Смолянинова. — Красноярск: КГУ – 2002. Режим доступа : <http://www.lan.krasu.ru/studies/authors/smolyaninova/CASESTUDY/articles/ECASE/ECASE.html>.

4. Стрига Е.В. Кейс «Социальный интеллект» як засіб формування професійного менталітету майбутніх учителів гуманітарних дисциплін / Е.В. Стрига // Науковий вісник ПУНПУ ім. К.Д. Ушинського. – 2011. – Спецвипуск. – С. 199-205.

Подано до редакції 08.04.13